

Ontwerp van norm inzake de toepassing van de nieuwe en herziene Internationale controlestandaarden (ISA's) in België en tot vervanging van de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

Gezien artikel 30, § 1 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007;

Gezien het ontwerp van norm van het IBR voorgelegd aan openbare raadpleging die plaatsvond van [...] tot [...];

Gezien de commentaren ontvangen op deze openbare raadpleging;

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België heeft de Clarified International Standards on Auditing (ISA's) en de International Standards on Review Engagement (ISRE), zoals per 15 december 2008 aangenomen door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), van toepassing gemaakt op de controle van financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie van alle entiteiten met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.
- (2) De IAASB heeft sindsdien een groot aantal ISA's herzien en een nieuwe standaard, ISA 701, aangenomen. Op internationaal vlak zijn deze van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden afgesloten op of na 15 december 2016. Ingevolge deze nieuwe en gewijzigde ISA's werden ook andere ISA's gewijzigd. Intussen heeft de IAASB ook ISRE 2400 herzien.
- (3) De wijzigingen die door de IAASB aan de ISA's werden aangebracht betreffen in hoofdzaak de structuur en bewoording van het commissarisverslag en hebben geen onoverkomelijke impact op de controlewerkzaamheden voorzien door de ISA's.
- (4) De Europese Verordening Nr. 537/2014 van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie, alsook de

toekomstige omzetting van de Europese Richtlijn 2014/56/EU van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, verwijzen naar de door de IAASB aangenomen ISA's en hebben aan de Europese Commissie de bevoegdheid toegekend om gedelegeerde handelingen vast te stellen houdende de ISA's op het gebied van de controlepraktijk, onafhankelijkheid en interne kwaliteitscontroles van wettelijke auditors en auditkantoren ten behoeve van de toepassing van die standaarden in de Europese Unie.

- (5) Deze Europese audithervorming en de nieuwe en herziene ISA's zijn op elkaar zijn afgestemd.*
- (6) Het is bijgevolg in het algemeen belang dat dit wordt weerspiegeld in het Belgisch normatief kader.*
- (7) Het moderniseren van het normatief kader voor de uitvoering van controle- en beoordelingsopdrachten dringt zich bijgevolg op. Het is in het algemeen belang om de uniciteit van dit normatief kader te behouden op het hoogst mogelijk kwalitatieve niveau.*
- (8) In afwachting van een eventuele beslissing van de Europese commissie, komt het toe aan elke Lidstaat om zijn eigen wettelijke, regelgevende of normatieve teksten aan te nemen teneinde de toepassing van de controlestandaarden te regelen. Het is daarbij noodzakelijk dat het geheel van controlestandaarden hetzelfde is ongeacht de uitgevoerde controle van de jaarrekening, hoewel, in voorkomend geval, vereisten worden voorzien die enkel van toepassing zijn op organisaties van openbaar belang. In het tegenovergestelde geval zou afbreuk gedaan worden aan het principe "an audit is an audit" en dit moet absoluut worden vermeden. Aldus zou immers een ander niveau van zekerheid door de bedrijfsrevisor verstrekt worden naargelang het bijvoorbeeld zou gaan om de controle van de jaarrekening van een beursgenoteerde vennootschap dan wel een andere niet-beursgenoteerde vennootschap. Dit zou op termijn leiden tot een beroep van bedrijfsrevisor in twee snelheden, en dit is zeker niet bevorderlijk in het openbaar belang.*
- (9) Zowel de Europese audithervorming als de ISA's voorzien dat de concrete toepassing daarvan aangepast is aan de eigenschappen van elke aan een controle onderworpen entiteit, meer bepaald: de omvang (KMO), de complexiteit en de aard daarvan (verenigingen). Deze proportionele toepassing van de ISA's ("scalability") staat dan ook voorop.*
- (10) De door de Raad van het IBR op 29 maart 2013 goedgekeurde bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's) – Het commissarisverslag in het kader van een controle van financiële overzichten overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen en andere aspecten met betrekking tot de opdracht van de commissaris zal aangepast worden aan de vereisten die voortvloeien uit de Europese audithervorming en aan de nieuwe en herziene ISA's.*
- (11) Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren heeft opnieuw in een begeleidingsplan voorzien bij het toepassen van de nieuwe en herziene ISA's, meer bepaald in het vormingsprogramma en in de toegang tot aangepaste hulpmiddelen, teneinde de bedrijfsrevisoren te*

ondersteunen bij de toepassing van de ISA's, alsmede verder, overeenkomstig artikel 30, § 5, van de wet van 22 juli 1953, rechtsleer zal publiceren met betrekking tot het toepassen van de nieuwe en herziene ISA's in de Belgische context.

(12) De bedrijfsrevisor er eveneens kan toe gebracht worden om beoordelingsopdrachten uit te oefenen voor historische financiële informatie, in het kader van een wettelijke controle van de jaarrekeningen, en dat de herziene International Standards on Review Engagement (ISRE) in dit opzicht de samenhang van de opdracht in zijn geheel toelaten.

HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN [...] DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.

Goedkeuring van onderhavige norm

Deze norm werd op [...] door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op [...] door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van [...].

Toepassingsgebied

§1. De bedrijfsrevisoren zullen overgaan tot de controle van alle financiële overzichten (audit) en van de beoordeling van de historische financiële informatie die hen worden toevertrouwd door of krachtens de Belgische wet of op contractuele basis, overeenkomstig respectievelijk de *International Standards on Auditing*, met inbegrip van de nieuwe en herziene ISA's en de *International Standards on Review Engagement* (ISRE's), met inbegrip van de herziene ISRE's, zoals op 31 december 2015 aangenomen door de *International Auditing and Assurance Standards Board* die van toepassing werden gemaakt op controles van financiële overzichten over verslagperioden afgesloten op of na 15 december 2016, en voor zover deze normen vertaald werden naar het Nederlands en het Frans en werden gepubliceerd op de website van het IBR. Het gaat met name om volgende ISA's :

A. Voor wat de nieuwe en herziene ISA's betreft:

- ISA 260 (Revised) - Communicatie met de met met governance belaste personen
- ISA 315 (Revised) - Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten door inzicht te verwerven in de entiteit en haar omgeving
- ISA 570 (Revised) - Continuïteit
- ISA 610 (Revised 2013) - Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors
- ISA 700 (Revised) - Het vormen van een oordeel en het rapporteren over de financiële overzichten
- ISA 701 (New) - Het communiceren van kernpunten van de controle in de controleverklaring van de onafhankelijke auditor
- ISA 705 (Revised) - Aanpassingen van het oordeel in de controleverklaring van de onafhankelijke auditor
- ISA 706 (Revised) - Paragrafen ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden en paragrafen inzake overige aangelegenheden, toegevoegd in de controleverklaring van de onafhankelijke auditor
- ISA 720 (Revised) - De verantwoordelijkheden van de auditor met betrekking tot andere informatie
- ISA 800 (Revised) - Speciale overwegingen - Controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden
- ISA 805 (Revised) - Speciale overwegingen - Controles van een enkel financieel overzicht en controles van specifieke elementen, rekeningen of items van een financieel overzicht
- ISA 810 (Revised) - Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten

B. Aan volgende ISA's, die reeds in België van toepassing zijn overeenkomstig de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België, werden slechts wijzigingen doorgevoerd teneinde deze in overeenstemming te brengen met bovenstaande nieuwe en herziene ISA's:

- ISA 200 - Algehele doelstellingen van de onafhankelijke auditor, alsmede het uitvoeren van een controle overeenkomstig de *International Standards on Auditing*

- ISA 210 - Overeenkomen van de voorwaarden van controleopdrachten
- ISA 220 - Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten
- ISA 230 - Controledocumentatie
- ISA 240 - De verantwoordelijkheden van de auditor met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten
- ISA 265 - Meedelen van tekortkomingen in de interne beheersing aan de met governance belaste personen en het management
- ISA 300 - Planning van een controle van financiële overzichten
- ISA 320 - Materialiteit bij de planning en uitvoering van een controle
- ISA 330 - Inspelen door de auditor op ingeschatte risico's
- ISA 402 - Overwegingen met betrekking tot controles van entiteiten die gebruik maken van een serviceorganisatie
- ISA 450 - Evaluatie van tijdens de controle geïdentificeerde afwijkingen
- ISA 500 - Controle-informatie
- ISA 505 - Externe bevestigingen
- ISA 510 - Initiële controleopdrachten – beginsaldi
- ISA 520 - Cijferanalyses
- ISA 540 - De controle van schattingen, met inbegrip van schattingen van reële waarde, alsmede van toelichtingen daarop
- ISA 560 - Gebeurtenissen na de einddatum van de verslagperiode
- ISA 580 - Schriftelijke bevestigingen
- ISA 600 - Bijzondere overwegingen – Controles van financiële overzichten van een groep (Inclusief de werkzaamheden van auditors van groepsonderdelen)
- ISA 710 - Ter vergelijking opgenomen informatie – Overeenkomstige cijfers en vergelijkende financiële overzichten

C. ISA's die reeds van toepassing waren in België en niet onder categorie A of B vallen:

- ISA 250 - Het in overweging nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten
- ISA 501 - Controle-informatie - Specifieke overwegingen voor geselecteerde elementen
- -ISA 530 - Het gebruiken van steekproeven bij een controle
- ISA 550 - Verbonden partijen
- ISA 620 - Gebruikmaken van de werkzaamheden van een door de auditor ingestelde deskundige

D. ISRE's

- ISRE 2400 (Revised) - Opdrachten tot het uitvoeren van een beoordeling van historische financiële overzichten
- ISRE 2410 - Beoordeling van tussentijdse financiële informatie uitgevoerd door de onafhankelijke auditor

§2. Teneinde te voldoen aan de verplichting in artikel 10, lid 2, c) van de Europese Verordening Nr. 537/2014 van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie, zal de bedrijfsrevisor ISA 701 (nieuw) toepassen op de

controle van organisaties van openbaar belang zoals gedefinieerd door de Belgische wetgeving tot omzetting van voormelde Europese Verordening.

- §3. Onverminderd paragraaf 1, eerste lid, van onderhavige norm, zullen de bedrijfsrevisoren, indien ISA's of ISRE's en hun eventuele bijwerkingen niet zouden zijn vertaald naar het Nederlands of het Frans in een versie beschikbaar op de website van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, hun beste vakkundig oordeel toepassen om te bepalen of de toepassing van een niet-vertaalde norm relevant is ten opzichte van de context van de opdracht.

Inwerkingtreding en vervanging van de norm van 10 november 2009

- §4. De huidige norm treedt in werking voor de controle van alle financiële overzichten (audit) en de beoordelingsopdrachten van de historische financiële informatie met betrekking tot boekjaren die op of na 17 juni 2016 aanvangen.
- §5. De huidige norm vervangt de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België vanaf de datum van inwerkingtreding, zoals bepaald in §4.